

Enric Valor: 'Els guants de la felicitat' (I)

En ocasió del centenari del naixement d'Enric Valor VilaWeb ofereix aquest estiu una selecció de les trenta-sis rondalles que va adaptar literàriament · Seguim l'edició 'Rondalles Valencianes d'Enric Valor' (Tàndem Edicions · Albatros)

Hi hagué, fa molts segles, un poderós marquès castellà que senyorejava una fortalesa a la frontera oriental. El castell era damunt d'una muntanyola i estava rodejat d'un jardí no gaire gran amb moltes plantes i arbres fruiters.

Als peus del castell reposava, tranquil·la, una extensa població.

El marquès, que es deia Bernat de Vilian, com a castellà de la frontera, s'havia criat en perpètua guerra amb els moros i amb els cristians veïns. I açò l'havia forjat un home de gran temperament. La seua muller, morta feia quinze anys de sobrepert, li havia deixat una preciosa filleta que, segons creixia, es feia més i més bonica, amb uns cabells com la nit, suaus i onejats, i uns ulls negres que enamoraven.

La filla, Brunilda per nom, era una fadrina animosa i desperta, però estava sempre tancada al castell, perquè son pare, a força d'estimar-se-la moltíssim i creient protegir-la, li feia passar una trista vida feta de monotonia i avorriment. No la deixava eixir mai de la fortalesa, i sols algunes hores al dia li permetia de passejar-se per l'hort acompanyada sempre per la Roseta, la seua vella dida, que se l'estimava també molt.

Així passava que, als quinze anys, no coneixia cap persona jove, llevat les rústiques minyones que servien en la casa, tal era la por del seu pare que s'enamoràs d'algun jove, volgués casar-se i quan infantàs un fill morís com la seua mare.

Un any, quan va arribar la primavera amb els seus cels esplendorosos de blavor... ella sentí brostar dins el seu pit una onada misteriosa de vida nova i, al seu cervell, un tropoll de pensaments confusos i meravellosos.

Tanmateix, un matí, li agafaren unes ganes molt fondes de plorar, d'ajaure's al llit i de morir... o de batre unes ales invisibles i envolar-se molt lluny per damunt dels verds camps.

El marquès de Vilian era aquell matí al seu gabinet

de caça amb un criat. Devers les deu, va sentir trucar a la porta, i era Roseta.

–Què vols? Què succeeix?

–Senyor, Brunilda ha caigut malalta.

El pare, a grans camallades, correu a les habitacions de la filla on la trobà plorant amargament en el llit.

–Pare, vull anar-me'n on està la meua mare...

vós em teniu en presó, i el meu cor necessita llibertat.

A Vilian, se li va crispar la cara de pietat sobtada, de tendresa paternal plena de records i melangia...

–Bé, Brunilda... No et caldrà anar al cel. Diumenge, dia de Pasqua, eixirem tots dos plegats a missa major i, si vols, ens hi acompanyarà Roseta.

Per fi, el diumenge vinent fou diada d'esdeveniments memorables.

L'any anterior a tot açò, Vilian havia sostingut una petita guerra amb Raül de Mataplana, senyor de Penella i veí seu. No hi va haver vencedors ni vençuts; però quan Raül de Mataplana tornava al front dels seus, muntat en un brau cavall, el feriren i morí allí mateix als braços del seu fill únic, En Carles.

Tornat al seu castell, Carles de Mataplana encarregà una llarga missió d'espionatge a un gran home de confiança que li deien Armengol. Aquest, disfressat de pobre captaire, arribà a la població de Vilian. Allí captava a les portes de les esglésies i dormia en els hostals i, sempre amb l'orella tesa, anava assabentant-se de tot el que es deia pel marquesat. Entre moltes altres coses, conegué també el que es deia sobre la gran bellesa de Brunilda i sobre el seu captiveri. Quan tornà amb els seus, ho explicà tot, com és natural, a Carles de Mataplana i aquest es commogué amb la història.

Així les coses, va arribar el dia assenyalat per a la primera eixida de Brunilda. ¡Quin goig de veure tanta gent i tanta cosa bonica i interessant!

–És fina i refina de veritat –comentaven les dones al veure-la passar del braç de son pare, i ella tremolava d'emoció i agraïment. Ja arribaven a l'església. Dring, drong, feia la campana.

–Doneu ja les monedes –li diu Roseta a l'orella, perquè arribaven a les grades del temple i allí davant tenia els captaires que demanaven almoïna.

I Brunilda donà a dreta i esquerra una malafí de lluentes monedes d'argent. Sonaven els mots d'agraïment i ella somreia contenta. Però el riure de Brunilda es tallà en sec quan, al capdamunt de les grades, vora la porta mateixa, li va allargar la mà un jove captaire espentolat que la va impressionar profundament pels seus ulls bells i imperiosos, per la seua estatura neta, pel seu posat altiu i humil alhora.

Acabada la missa, intranquil·la, volgué distraure's una mica més, i va dir al seu pare que volia anar al mercat. Ell, ablanit del tot, ho consentí i... a l'entrar-hi, tornaren a creuar-se amb el captaire jove. La seua mirada quedà clavada en l'ànima de Brunilda. La jove ja estava tranquil·la: el cel resplendia de nou amb vivíssima llum.

Al mercat, Brunilda volia mirar-ho tot. Passaren per davant d'una tenda que exhibia petites joies barates, vidrets, amulets, collars...

L'amo els digué amb seguretat:

–Senyora, senyor... passeu dins, si us plau, que tinc una cosa que us interessarà.

Aquell venedor, endeví i misteriós, venia d'amagat gotades amoroses, aigua de la gelosia, amulets amb poders malèfics i altres andròmines bones per a mil peripècies estranyes de la vida dels humans.

Entraren tots quatre, i, a l'acte, Brunilda es va encapritxar d'uns guants fets d'un teixit finíssim en fil d'or.

–Bon gust teniu, gran senyora! Açò, no sols són uns guants luxosíssims i de gran valor material, sinó que tenen la propietat de conduir la persona que els usa a la més completa felicitat.

I, tot i que el preu era exorbitant, se'ls quedaren. A l'arribar al castell, el pare digué a Brunilda:

–Molt de compte, filla! iNo els perdes per res del món!

El marqués, amb aquella compra, estava que esclatava de goig encara que no ho manifestava: s'havia resolt el seu principal problema: el de la felicitat de la seua filla sense que fos necessari que ella es casàs.

En conseqüència, ara ja no pensava traure-la més del castell, i donà ordres per tal que tancassen qualsevol finestra per on Brunilda pogués veure una altra vegada algun home en la flor de la joventut. També va fer redoblar la guàrdia pel jardí, sobretot a l'hora de les passejades.

Debades féu ella, amb llàgrimes i súpliques, per ablanir-lo. I una nit, quan en acabant de sopar ell li va explicar que no permetria que es casàs perquè estava convençut que la vida era més important que la felicitat i tenia por que li passàs qualsevol desgràcia, ella el va interrompre amb un plor esqueixat, s'alçà i se n'anà corrents a la seua cambra.

(...)

Rondalles Valencianes d'Enric Valor · volum 3 (Tàndem edicions · Albatros)

23 agost 2011

Una notícia de VilaWeb.cat
Edició GENERAL
<http://www.vilaweb.cat>
[Enllaç permanent](#)